

DE AGENDA VAN ERIC ANTONIS 1972

STADSARCHIEF

Samen met het archief van Cultuurhuis de Warande kwamen in december 2014 ook een aantal persoonlijke documenten van Eric Antonis (1941–2014) naar het Stadsarchief. Eric Antonis was directeur van het cultureel centrum van 1972 tot 1988. Het gaat om een pak briefwisseling en al zijn agenda's uit de periode 1972–1985. In het jaar dat de Warande zijn 50-jarig bestaan viert, pikken we daar zeer graag zijn allereerste agenda uit als "object van de maand".

De geschiedenis van de Warande gaat terug tot begin jaren 1960 met de plannen van het stadsbestuur om de academies, het Taxandriamuseum, een tentoonstellingsruimte, de bibliotheek en een concertzaal onder te brengen in een nieuw "kunstcentrum". Een belangrijke rol hierin speelt de nieuwe schepen van cultuur, Richard Proost (1926–2004). In 1962 krijgen de Turnhoutse architecten Carli Vanhout (Atelier Vanhout-Schellekens), Eugène Wauters en Frans Schoeters de opdracht om een geschikt gebouw te ontwerpen. Twee jaar later koopt Stad Turnhout hiervoor de gronden aan van het vroegere ziekenhuis in de Warandestraat, naast het Kasteel. In 1967 wordt het ontwerp goedgekeurd en starten de bouwwerken. Het "cultureel centrum" opent zijn deuren in oktober 1972. Wel nog zonder de schouwburg, die pas in 1977 wordt afgewerkt, en zonder de openbare bibliotheek, die in 1973 de overstap zal maken. De Vlaamse culturele centra zijn een project van Turnhoutenaar en minister van cultuur Frans Van Mechelen (1923–2000).

Het nieuwe cultureel centrum zal geleid worden door een "cultuurconsulent". Men heeft het lange tijd niet over een "directeur", omdat zo'n benaming niet paste bij het concept van de culturele centra. Het moet immers democratisch, lokaal en heel laagdrempelig zijn. Het is Eric Antonis die als eerste uit de selectieproef komt en in april 1972 wordt aangesteld. "Goede keuze" verkondigt de Gazet van Turnhout, want de nieuwe consulent bezit tal van diploma's (geschiedenis, rechten, bibliotheekschool) "die de zware functie heel wat lichter zullen maken". Ook zijn loopbaan bij het ministerie van Cultuur zijn een pluspunt.

De bewuste agenda uit 1972 is in gebruik vanaf einde juli. Eric Antonis is geen veelschrijver maar zijn schaarse notities geven wel een goed beeld van de dagelijkse "beslommeringen" van de allereerste cultuurfunctionaris van Turnhout. Naast de intensieve voorbereiding van het openingsweekend (28 en 29 oktober) bevat de agenda aantekeningen over vergaderingen met de architecten - de werken aan de Warande gaan immers gewoon verder -, met de raad van bestuur, met de academies en met schepenen Richard Proost. Verder zijn er talrijke werkbezoeken: in september worden vijf dagen uitgetrokken om Nederlandse culturele centra te bezoeken en er vindt een bezoek plaats aan het Antwerpse stadsbestuur in verband met inlichtingen over "beheer, functies en toelagen".

Wat echter nog het meeste opvalt zijn de heel intense contacten met het Turnhoutse verenigingsleven. Eric Antonis gaat op gesprek of ontvangt bezoek van de jeugdraad, de cultuurraad, de seniorenraad, muziekverenigingen, toneelverenigingen, turnverenigingen, de Kinokring, de CVP Jongeren, de KSA Sint-Victor, Jeugdhuis Kempen, Stichting Lodewijk De Raet,... Eric schreef hier in 2012 zelf over: "Ook in de vergaderlokalen bewogen er nieuwe dingen. De gevestigde culturele organisaties hadden vaak hun eigen accommodatie, de nieuwe, meer marginale hadden dat niet. De Warande werd overspoeld met nieuwkomers, met vaak uitgesproken ideeën". Die aandacht voor het lokale cultuurleven komt ook duidelijk naar voor in één van de eerste officiële brieven van de kersverse consulent. Op 10 juli 1972 nodigt Eric Antonis de besturen van alle culturele, sport- en jeugdverenigingen van Turnhout uit voor een "persoonlijk contact" in de Warande. Het doel daarvan is om kennis te maken met hun werking en activiteiten, maar vooral om te polsen naar hun verwachtingen rond de werking van het nieuwe culturele centrum.

Eric Antonis bleef directeur tot maart 1988, daarna volgde een indrukwekkende loopbaan als "cultuurpromotor" in Eindhoven maar vooral in Antwerpen. Toch herhaalde Eric in interviews: "Mijn jaren in de Warande zijn de gelukkigste uit mijn carrière geweest".

Tekst: Bart Sas
Foto: Katrien Vos

INVENTARIS

- Archief van Cultureel Centrum De Warande, nr. 222#602, Agenda, 1972.
De omzendbrief van 10 juli 1972 is te vinden onder het inventarisnummer 222#733.

LITERATUUR

- E. ANTONIS, "De Warande. Een culturele pionier", B. SAS en K. VAN DEN BROECK ed., *Turnhout Terminus Turnhout Centraal. Erfgoed en mythen uit Turnhout en de Kempen*, Turnhout, 2012, p. 186-189.
- "Cultureel Centrum de Warande. Turnhout. 1966, 1967-1977", Y. DE BONT en F. STRAUVEN ed., *Architectuur in de golden sixties. De Turnhoutse School*, Tielt, 2012, p. 306-337.
- S. JANSSENS, "De Warandememoires van Eric Antonis", Suiker, maart-april 2014.
- "Stadsbestuur deed verantwoorde keuze" in *Gazet van Turnhout*, 16 april 1972, p. 1.

Musea Turnhout • Druivenstraat 18 • B-2300 Turnhout
Tel: +32 14 44 33 98 • www.turnhout.be/musea

Het object van de maand is een initiatief van Musea Turnhout. De objectfiche van dit of van een ander object kan steeds geraadpleegd worden op onze websites.

TURNHOUT

v.u.: Paul Van Miert, Campus Blairon 200, B-2300 Turnhout

 Vlaanderen
verbeelding werkt

 ERKEND
MUSEUM